

Rigsdagstidende.

1852. Forhandlingerne paa Landstthinget. № 195.

Tredie Sessjon.

92de Møde.

Onsdagen den 3die Maats.
(Fortsf.)

Krigsministeren (fortsat): Næst at bemærke, at det af Straffeanstalterne leverede Klæde har været ueensartet og tildeels mindre godt forarbejdet, Mangler, der i Straffeanstalterne ere søgte afhjulpne ved Anskaffelsen af flere og forbedrede Maskiner, der ikke høre hjemme i saadanne Anstalter, og som neppe engang kunne høves derved, naar Fordringerne til Klædets Fiinhed og Appretur forhøies, mener Kommissionen fremdeles, at Klædefabrikationen burde ikke drives i Straffeanstalterne, fordi den bringer Fangerne i Berøring med hinanden, vanskeliggjør Tilsynet, foranlediger Støi, forpæster Lufsten, og indøver Fangerne i Arbejder, som de siden, naar de komme ud af Straffeanstalterne, ikke kunne udøve uden i Forbindelse med Andre, hvorimod det dog heller ikke kan bifaldes, at Bestyrelserne for Straffeanstalterne affondre flere Dele af Klædefabrikationen, og overhovedet træffe andre saadanne Bestemmelser, med Hensyn til Straffeanstalterne. Det synes ogsaa, at dette Slags Arbejde ikke egner sig egentlig til Strafarbejde, da det i flere Tilfælde kan ansees for at være altfor lemsældigt. I ethvert Fald kan det ikke blive Krigsministeriets Sag at forpligte sig til at tage Klædet til Militairetaten fra Straffeanstalter; om ogsaa Fabrikken blev nedlagt eller solgt, maatte det dog være Krigsministeriets eller Landmilitairetatens Sag at forskaffe sig Klæde, der hvor det troede at kunne finde det paa bedste Maade. Forsaa vidt det kan interessere Statsoeconomien i Almindelighed at see Fangerne i Straffeanstalterne beskæftigede, da troer jeg, at der er andre og mere hensigtsmæssige Maader, hvorpaa

Fanger i Straffeanstalter kunne beskæftiges, saaledes f. Ex. med Tilvirkning af Gulstøpper, Dækketoi, grovt Lærred og andre Linnedvarer, Sækkelærred osv., hvoraf en betydelig Deel jo indføres fra Udlandet. Men Hovedpunktet, som Militairetaten maa holde fast paa, er, at den maa have tilstrækkelig Frihed til at forskaffe sig Klædet paa den Maade, som den anseer for at være meest hensigtsvarende, forudsat at denne Anskaffelsesmaade ikke er forbunden med Tab for Statskassen, og det formener jeg fremgaaer af Kommissionens Forhandling, at der ved denne Fabrik ikke er Tab for Statskassen, idet baade Fabrikens Værdi og Driftscapitalen rigeligen forrente sig.

Syholm: Den ærede Landstthingsmand for Helsingør har først ytret sig med Hensyn til den Indstilling, Udvalget har gjort i dets foreliggende Betænkning, og senere med en vistnok meget roesværdig Oprigtighed tilstaaet, at han dog maaskee ikke agtede dertil at stille noget Ændringsforslag. Forsaa vidt jeg nu under lignende Forhold heller ikke turde omtale dette Punkt, skal jeg dog tillade mig den Ytring, at jeg virkelig tilsigter at stille et Ændringsforslag, som heller ikke forekommer mig at ville kunne ansees som en Umulighed, naar man henseer til den Maade, hvorpaa Betænkningen slutter. Jeg havde forventet, at den høitagtede Finantsminister maaskee i Anledning af den ærede Landstthingsmands Ytringer vilde have tilkjendegivet sin Anskuelse af, hvorvidt det kunde ansees at være rigtigt, at Finantslovsforslaget med de sig deri befindende Feil antoges her, uden at sendes tilbage til det andet Thing, og jeg nægter ikke, at en Udtalelse af den ærede Minister i den Retning vilde være af betydelig Vægt med Hensyn til den Bestemmelse, jeg angaaende dette Punkt